

Krize tlačí země EU na hranici pravidel

Dopady finanční krize zasáhly Evropskou unii s razancí, kterou očekával málokdo. Je to patrné už tím, jak se otrásla a vychýlila z běžných pořádků. Nebo chcete-li, jak ji posunula na hranici vnitřních pravidel; bez nadsázky můžeme mluvit o balancování na pomezí legality a v některých případech dokonce za ním.

(Podle členů Evropské komise je české předsednictví "strážce korunovačních klenotů jednoho trhu"...) (Podle členů Evropské komise je české předsednictví "strážce korunovačních klenotů jednoho trhu"...)

České předsednictví právě z tohoto důvodu svolává po dohodě s Evropskou komisí, která dohlíží na dodržování mezinárodních smluv a právních dohod „sedmadvacítky“, její neformální vrcholnou schůzku. Jeden ze členů Evropské komise označil české předsednictví za „strážce korunovačních klenotů“ jednoho trhu. Slova jsou to sice lichotivá, ale potvrzují také existenci hrozby, že pravidla volného trhu, na němž Unie vyrostla a stojí, jsou ohrožována. A to více či méně zjevnými snahami některých politiků a ekonomických lobby o získání práva na přímou podporu toho či onoho hospodářského odvětví, potažmo konkrétního podniku.

Historizující příměr použil i předseda EK José Manuel Barroso, když varoval představitele členských států před snahou pasovat se do rolí rytířů, kteří sami spasí svou zem – pokud tak totiž učiní jeden, budou ho následovat na domácí půdě i ostatní a společný evropský trh vezme ve stávající podobě za své. S odvoláváním se na naplňování plánu obnovy schváleného na prosincovém summitu se o „samospasní“ pokouší nejedna členská země a bylo by nefér se vymezovat jen vůči jediné. Jak je situace vážná, chce vyhodnotit právě neformální summit EU.

A budme k sobě upřímní: ani Česko nemůže být stoprocentně klidné a tvářit se, že protekcionismus a nefér praktiky jsou mu zcela cizí. Za hranici legality se dostaly kraje, které obcházením domácích zákonů a nevybíráním regulačních poplatků vytvářejí i z pohledu evropského práva například pro provozovatele lékáren diskriminující podmínky. Předsednické roli takové kroky rozhodně nepomáhají, stavějí nás do role „strážce korunovačních klenotů“, kterému do kapsy někdo strčil cizí náhrdelník.

A hranice legality má kromě národního a evropského rozměru i globální dimenzi. Unie vyzývá kromě členských také třetí země, aby dodržovaly mezinárodní práva – například ta autorská, nebo o nepovoleném dumpingu. Představa, že „sedmadvacítky“ rozdělená a oslabená novými hranicemi protekcionismu bude například na úrovni Světové obchodní organizace brána zcela vážně, až se bude domáhat toho, aby například Čína respektovala duchovní vlastnictví evropských výrobců a upustila od státní podpory svých podniků, je naivní.

Otřesy vyvolané finanční krizí cítí všechny země, je to zákonitost volného trhu a test evropské hospodářské integrity, bylo by proto dobré právě v tomto období myslet na to, že co je bez chvění, není pevné.

Jak to vidí ...

... Václav HAVEL, bývalý prezident ČR

Zdá se, že politicky, organizačně a administrativně zvládá Česká republika předsednictví Evropské unii dobře.

Uvědomíme-li si neočekávanou a obtížnou mezinárodní politickou agendu, kterou bylo nutno zvládnout v prvních týdnech tohoto roku, domnívám se, že naše vláda obstála.

Jediné, co mi trochu chybí a na co opakovaně upozorňuji mnoho let, je větší důraz na duchovní rozměr integrace, na spirituální hodnoty, na nichž je Evropská unie založena, větší důraz na lidská práva.

Ale právě to se od nás podle mne očekává: vybočit z přílišného ekonomismu evropských institucí, připomínat čerstvou zkušenost naší země s totalitním režimem a varovat před některými nedobrými a sebezničujícími postoji Evropské unie i jejích jednotlivých členů.

Foto: Karel Cudlín

(bývalý prezident České republiky Václav Havel byl prvním českým politikem, který hovořil před plénem Evropského parlamentu ve Strasburku)

Plyn i ropa v kaspickém regionu pro Evropu je, chybí „jen“ dopravní koridor

Český premiér a předseda Evropské rady Mirek Topolánek navštívil v rámci třídní návštěvy kaspického regionu společně s ministrem průmyslu a obchodu Martinem Římanem tři tamní republiky: Kazachstán, Turkmenistán a Azerbájdžán. Cílem cesty bylo jednání o perspektivách jejich bilaterální spolupráce s Českou republikou a o posílení obchodu a dodávek energetických surovin do zemí Evropské unie.

Český premiér hovořil postupně s kazachským prezidentem Nursultánem Nazarbajevem, jeho turkmenským protějškem Gurbangulim Berdymuhamedovem a konečně i ázerbájdžánským prezidentem İlhamem Heydarem Aliyevem o možnostech spojit jejich region s Evropskou unií. Jednou z možností je tzv. „Jižní koridor“.

„Touto moderní obdobou hedvábné stezky by neměly ze střední Asie do Evropy proudit jen suroviny, ale oběma směry i lidé, zboží a vědomosti,“ řekl Mirek Topolánek v narážce na historickou obchodní cestu mezi oběma kontinenty.

(Mirek Topolánek v kazachské Astaně)

Prezidenti i představitelé vlád všech tří kaspických republik dali najevo, že o spolupráci mají zájem – jejich země se v posledním desetiletí především díky zdrojům a přepravě energetických surovin ekonomicky rychle rozvíjejí a výstavba infrastruktury zažívá neobyčejný rozmach.

Podle jejich vyjádření čekají nyní na zřetelný signál a nabídky konkrétní formy spolupráce ze strany „sedmadvacítky“; předseda Evropské rady potvrdil, že vážavější je skutečně evropská, nikoli asijská strana.

Unie usiluje o vybudování alternativních koridorů pro dodávky plynu a ropy a kaspický region hraje v jednotlivých konceptech, například v projektu plynovodu Nabucco, klíčovou roli. O bohatá naleziště těchto surovin (v případě Kazachstánu i o uran) usilují ale i geograficky bližší obchodní partneři zmíněných republik –

(Turkmenský Ašgabat vyrůstá rovněž díky těžbě energetických surovin)

především Rusko a Čína – a Evropa narozdíl od nich kromě hospodářských standardů zmiňuje i nutnost dalšího společenského rozvoje a posilování demokratických pravidel.

Český premiér připomněl, že vzhledem k počtu a velikosti dalších uchazečů o suroviny kaspických republik, mezi nimiž nechybí ani Indie či Afghánistán a Pákistán, kde navíc žijí početné menšiny Kazachů a Turkmenů, záleží i na rychlosti, s níž se budou státy „sedmadvacítky“ schopny domluvit na společném postupu. „Pokud bude Evropa váhat, může být poslední,“ prohlásil Mirek Topolánek s tím, že hlavní problém nevidí v nedostatku investičních prostředků, ale v nedostatku jasné politické vůle. Podle jeho slov bude české předsednictví usilovat o to, aby projekty připravované euro-kaspické spolupráce posunul blíže k realizaci již březnový summit Evropské unie v Bruselu a poté i pražská vrcholná schůzka zemí „Jižního koridoru“.

(Ázerbájdžán si i po dvou desetiletích připomíná oběti bojů o Náhorní Karabach)

Kalendář

– stalo se

týden 9.2-15.2.2009

10.2.2009 - 10.2.2009

[Rada ministrů pro ekonomické a finanční záležitosti \(ECOFIN\)](#)

11.2.2009 - 11.2.2009

[Zasedání ministrů EU - Rusko \(Trojka\)](#)

11.-14.2.2009

[Cesta Předsedy Evropské rady Mirka Topolánka do Kazachstánu, Turkmenistánu a Azerbájdžánu](#)

11.2.2009 - 12.2.2009

[Hospodářský a měnový výbor Evropského parlamentu – debata s národními parlamenty](#)

11.2.2009-21.4.2009

[CzechReg Days](#)

12.2.2009 - 13.2.2009

[Zasedání řídicí skupiny Boloňského procesu I a seminář "Klasifikace vysokých škol"](#)

12.2.2009 - 13.2.2009

[Pracovní skupina pro inovace veřejných služeb \(IPSGI\)](#)

12.2.2009 - 13.2.2009

[Seminář pro koordinační jednotky celní spolupráce](#)

13.2.2009 - 13.2.2009

[Politický a bezpečnostní výbor](#)

Více na www.eu2009.cz

Kraje v Bruselu: České Regiony v Bruselu přicházejí s „CzechReg Days“

Foto: Libor Sváček, MCU

Program Českého předsednictví – „Evropa bez bariér“ přinese témata důležitá pro budoucnost EU a jejích regionů. Především to bude diskuse o budoucí podobě kohezní politiky lisabonské strategie, přeshraniční spolupráce nebo podpora rozvoje podnikání a služeb. Další významnou agendou bude revize TEN-T směrnic. Protože evropské politiky mají největší reálný dopad právě na města a regiony, jejich zkušenosti, názory a návrhy jsou obzvláště užitečné pro svůj praktický a realistický základ.

- Politika soudržnosti 2014+, 11. února 2009
- Building the bridge: regionální dimenze TEN –T, 24. února 2009
- Turismus a lázeňství: vytváření silnějšího odvětví, 25. března 2009
- Perspektivy přeshraniční spolupráce v Evropě, 31. března 2009
- Znalostní regiony a lisabonská strategie, 1. dubna 2009
- Výstava „Dvacítky, generace nové Evropy“, 16.března – 21. dubna 2009

Více na: www.czechreg.eu

Kalendář – stane se

týden 16.2.-22.2.2009

16.2.2009 - 16.2.2009

[Rada ministrů pro vzdělávání, mládež a kulturu](#)

17.2.2009-17.2.2009

[Ministerská konference k elektronickým komunikacím: "Další kroky v evropských telekomunikacích"](#)

17.2.2009 - 18.2.2009

[Zajištění budoucnosti zdravotní péče v Evropě](#)

17.2.2009 - 18.2.2009

[Konference na téma e-justice](#)

17.2.2009 - 19.2.2009

[Mezinárodní muzeologická konference "Muzeum a změna III"](#)

18.2.2009 - 20.2.2009

[Ministerská konference eHealth pro jednotlivce, společnost a ekonomiku](#)

Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu ve světle ekonomické krize

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška řídí dnes, 16. února 2009, jednání ministrů odpovědných za vzdělávání v Bruselu.

(Ondřej Liška: "Evropa musí nabídnout každému příležitost pro maximální osobní rozvoj, aby obstál na trhu práce")

Agenda dnešního formálního zasedání se točí kolem dvou oblastí – vzdělávání a mládeže. Ani ony nezůstaly ušetřeny dopadů ekonomické krize a tak českému předsednictví připadá řídit diskusi i na zcela aktuální téma.

V obou oblastech postupuje české předsednictví podle dříve představených priorit. Vycházíme z toho, že při řešení ekonomické krize mohou mladí lidé významně napomoci k naplnění cílů růstu a zaměstnanosti, sociální soudržnosti a konkurenceschopnosti v Evropě a měli by se proto stát jednou z ještě silnějších priorit v reformované Lisabonské strategii po roce 2010. Ta by měla podporovat investice do mladých lidí, a to nejen finančního charakteru. Zároveň se dnes budou ministři snažit zajistit lepší implementaci Evropského paktu pro mládež na úrovni členských států a v jeho rámci podpořit hladký přechod mladých lidí ze škol do zaměstnání.

Zvláštní prioritou je řešení situace mládeže s omezenými příležitostmi a těch, kteří žijí v chudobě, neboť ti jsou a budou postiženi krizí jako první a nejcitelněji.

V oblasti vzdělávání se zasedání vyjadřuje ke dvěma hlavním tématům: sdělením pro jarní Evropskou radu a k diskusi o novém strategickém rámci evropské spolupráce ve vzdělávání, jenž je navržen do roku 2020. Ministři se chystají zaslat svá hlavní sdělení pro jarní Evropskou radu, kde ze své pozice navrhuji hlavní možnosti, jak na situaci zareagovat – zmíněny by měly být investice do lidského potenciálu nutné právě pro oživení ekonomiky, orientace na dovednosti důležité pro uplatnitelnost na trhu práce. Očekává se vystoupení několika ministrů, kteří se k tomu to důležitému bodu chtějí vyjádřit, zejména finská zkušenost by zde byla velmi užitečná.

Do popředí se zde dostává silné téma českého předsednictví – spolupráce vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů. Ministr školství O. Liška zve své kolegy na neformální oběd, kde by si měli otevřeně pohovořit o svých očekáváních od budoucí desetileté spolupráce – jaké výstupy by chtěli vidět na konci společné práce, čím může evropská spolupráce přispět národním vzdělávacím systémům. Odpoledne se pak veřejná diskuse přenášená i na internetu zaměří na debatu o tzv. *benchmark* (v češtině překládaných jako referenční úrovně). Jedná se o důležité, politické téma, neboť v očích některých ministrů se jedná o nástroj k určitému „rankingu“ mezi zeměmi. Výsledek diskuse ministrů bude reflektován ve strategickém rámci pro období 2009-2020, který by měl být schválen na druhé radě během českého předsednictví, tj. v květnu.

Tomáš Bouška, tiskový mluvčí pro předsednictví, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

České předsednictví svolává na 1. března neformální summit EU

Český premiér a předseda Evropské rady Mirek Topolánek se dohodl s předsedou Evropské komise José Manuelem Barrosem, že se první březnový den v Bruselu sejdou nejvyšší představitelé sedmadvacítky, aby společně vyhodnotili způsoby a nástroje, jimiž jednotlivé země Unie čelí dopadům finanční krize.

Tzv. „Plán obnovy“, který stanovuje pravidla a podmínky, za nichž mohou vlády intervenovat ve prospěch ekonomiky a udržení zaměstnanosti, přijaly vlády členských států na vrcholné schůzce EU v prosinci loňského roku.

Nyní jde podle českého premiéra o to, aby se dohodnuté možnosti podpory neproměnilo v protekcionistická opatření, nenarušily férovou hospodářskou soutěž a nepodlomily tak důvěru občanů v jednotný trh, na němž Evropská unie vyrostla a stojí.

Předseda Evropské komise Mirka Topolánka v jeho názoru podpořil a varoval vrcholné představitele jednotlivých států Unie před tím, aby se chovali jako rytíři, kteří věří, že všechny současné ekonomické problémy vyřeší sami. Podle Jose Manuela Barrosa by takový přístup mohl vést k tragédií, protože by pak jejich kroky následovali i ostatní. České předsednictví hodlá svolat kvůli hospodářské krizi druhý mimořádný summit ještě v květnu – ten by měl být věnován otázkám nezaměstnanosti, která se podle odhadů Evropské komise může v zemích EU dotknout deseti procentní hranice.

(české předsednictví svolá kvůli finanční krizi dva summity EU)

Pomoc autoprůmyslu musí být férová

Současná globální ekonomická krize se každým měsícem výrazně prohlubuje a je již dnes ekonomy považována za největší od velké hospodářské krize z 30. let minulého století. Postižené již nejsou jen země s nestabilním finančním sektorem, ale v podstatě všechny vyspělé státy. Minimální důvěra spotřebitelů způsobuje velké propady poptávky, dusí mezinárodní obchod, způsobuje problémy firmám a v důsledku dále snižuje důvěru na trhu.

Přestože budou současnými problémy postupně zasažena v podstatě všechna odvětví, na některé z nich doléhá krize dříve a viditelněji. Příkladem je automobilový průmysl, na kterém se velmi rychle podepsala obava lidí z budoucnosti.

Výroba automobilů a jednotlivých komponentů přitom hraje zejména v evropské ekonomice zcela zásadní roli. Přímě zaměstnává 2,2 milionu pracovníků a nepřímě je na něm závislých dalších deset milionů lidí. A přestože je stále místy nesprávně označován za sektor s nízkou přidanou hodnotou, je ve skutečnosti vůbec největším soukromým investorem do výzkumu a vývoje v Evropě.

Podobná situace je i v České republice, kde výroba automobilů řadu let táhla celou ekonomiku, zásadně přispěla ke snížení nezaměstnanosti i k pozitivní bilanci zahraničního obchodu. Navíc pomohla i firmám z celé řady dalších oborů, například elektrotechnického, textilního nebo strojírenského.

V současné extrémně náročné situaci proto Evropská komise i členské státy EU přemýšlejí, jaký způsobem automobilovému průmyslu co nejúčinněji pomoci.

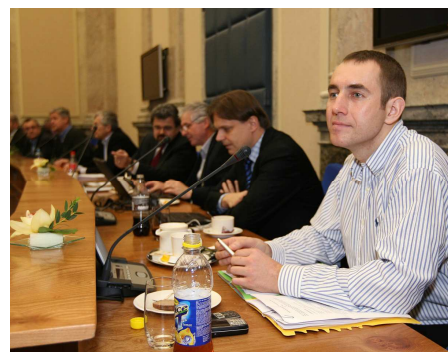
Za velmi rozumné a potřebné opatření považují systém půjček Evropské investiční banky na nové ekologické inovace. Automobilky budou muset od roku 2012 plnit velmi náročnou unijní legislativu stanovující přísné limity emisí CO₂ u nových vozů a vysoké pokuty za jejich překročení. Rychlý vývoj nových motorů a dalších inovací, které jsou pro splnění limitů nezbytné, však bude automobilky stát mnoho miliard eur. Pokud už Brusel navzdory současným problémům takto přísnou legislativu prosadil, bude půjčka od EIB velmi potřebným nástrojem.

Účinné a hojně zaváděné jsou v Evropské unii také plány na obnovu zastaralého vozového parku, které mají výrazný přesah i do ochrany životního prostředí a bezpečnosti na silnicích a navíc státní rozpočet díky výběru DPH za koupi nových vozů mnoho nestojí.

Autoprůmyslu jistě prospěje i řada plošných opatření na podporu podnikání, které jsou nyní po Evropě zaváděny či navrhovány. V České republice to jsou například zrychlené odpisy, které nepřímě pomohou i výrobcům vozů, ale i snížení vedlejších nákladů práce či potřebné zpružnění zákoníku práce.

Pro celý evropský autoprůmysl však bude zcela zásadní, aby přijatá opatření vzájemně nepodřývala konkurenceschopnost a pravidla efektivní hospodářské soutěže a byla pokud možno co nejlépe koordinovaná.

Jakékoliv protekcionistické tendence nebo pokusy o skrytou podporu by se unijní ekonomice v důsledku velmi vymstily. Věřím, že v tomto sehraje české předsednictví v Evropské unii aktivní a pozitivní roli.

Martin Jahn,

člen představenstva Škoda-Auto, člen NERVu, předseda Sdružení automobilového průmyslu a bývalý vicepremiér pro ekonomiku

(Ne) napsali, řekli o českém předsednictví ...

Frankfurter Allgemeine Zeitung: Nový smysl zvláštního summitu

Článek v prestižním deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung sestává z pozitivního hodnocení českého předsednictví, zejména v porovnání s francouzským protekcionismem, jež právě české předsednictví dokázalo efektivně kontrolovat, a stejně tak bedlivě sleduje dění v Itálii, která by mohla zastávat podobné pozice jako francouzský prezident Nicolas Sarkozy.

<http://www.faz.net/p/Rub6C77E50CFDFD44AF94BA0EA12FECC2AD/Dx1~EF991464e13c2304e6d5f1d7a96d697e0~ATpl~Ecommon~Scontent.html>

Die Süddeutsche Zeitung: Spolková vláda se zlobí na Sarkozyho

Jeden z nejvýznamnějších a nejserioznějších německých deníků, Die Süddeutsche Zeitung, pojednává o pozitivním stanovisku spolkové vlády Německa k prioritní oblasti českého předsednictví, tedy volnému trhu a rovným ekonomickým příležitostem v rámci „Evropy bez bariér“, a kritizuje protekcionismus, který se aktuálně snaží

hájit francouzský prezident Nicolas Sarkozy. Článek zmiňuje, kterak německá kancléřka Angela Merkelová v Mnichově opět odmítla Sarkozyho návrh na vytvoření ekonomické vlády zemí Eurozóny pod francouzským vedením.

<http://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/357/458012/text/>

Financial Times: Protekcionismus by mohl potopit EU

Uprostřed evropské polemiky o tom, jakým způsobem nejlépe čelit dopadům finanční a hospodářské krize, se vysoce prestižní Financial Times rozhodl podpořit postoj českého předsednictví a v dnešním článku varuje proti „nakažlivému protekcionismu“, který vede „k ožebračování sousedů“. Autor kritizuje i britského premiéra Gordona Browna, kterého viní z „finančního nacionalismu“.

<http://www.ft.com/cms/s/0/59f3ddda-f953-11dd-90c1-000077b07658.html>

Sme: Sarkozy táhne proti Čechům i Němcům

Jde jen o populismus“, cituje slovenský deník Sme českého ministra zahraničí Karla Schwarzenberga ve svém článku, který pojednává o posledních signálech, podle kterých se francouzský prezident Nicolas Sarkozy rozhodl jít proti ekonomickému programu českého předsednictví. Autor připomíná, že heslem předsednictví je „Evropa bez bariér“, které se přímo vylučuje se Sarkozyho výzvou k národnímu protekcionismu, a zmiňuje i slovenského premiéra Roberta Fica, který pohrozil, že pokud by Francie dál hájila pouze vlastní zájmy, pak se Slovensko zbaví společnosti Gaz de France. Konečně článek připomíná, že proti záměru Nicolase Sarkozyho, svolat summit euroskeptiky, se postavila německá kancléřka Angela Merkelová, která tímto jasně podpořila snahy českého předsednictví o společný postoj k ekonomickým otázkám a finanční krizi, a také proto předsednictví oznámilo, že zorganizuje neformální Radu do konce února.

<http://www.sme.sk/c/4301587/sarkozy-tazi-proti-prahe-aj-berlinu.html>

Více na www.eu2009.cz